

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi

VII. Cilt 4. Sayı

★

Aralık 1949

ATATÜRKTE VATAN MEFHUMU VE MİLLET SEVGİSİ

Atatürk'ü onbirinci ölüm yıldönümünde anarken

Dr. AFETİNAN

Üniversite gençliğine :

Atatürk'ü ölüm yıldönümünde anma, O'nun arkasından sadece bir yas tutma için değildir. Onu milletçe bu vesile ile anarken, o Türk büyüğünün yaşadığı yıllarda, milleti için yaptığı hayırlı işleri yâdetmek ve yine milleti için beslediği fikirler üzerinde düşünmek, açıklamalar yapmak ve onları benimsemek gayemiz olmalıdır.

Bu gayeyi, şahsım için daima esas tutmaktayım. Atatürk'ün fikir hayatının bana ilham ettiği prensiplerinde, büyük bir kaynak mevcuttur. Bu gün on bir yılın arkasında gömülü bir fâni Atatürk var. Fakat ölümsüz ve ebedî bir Atatürk'ü millet ve dünya efkârı daima yaşatmaktadır ve yaşatacaktır.

İşte, Türk gençliği bu yaşayan Atatürk'le beraber oldukça, bu millet onun istediği medenî seviyeye yükselecektir. Bu suretle istikbalin Türk büyükleri içinizden çıkacaktır.

Bence Atatürk'ü büyük yapan ve onu muvaffak kılan iki unsur mevcuttur :

- 1 — Vatan mefhumu,
- 2 — Millet sevgisi.

1 — Vatan mefhumu : M. Kemal 1919 a kadar asker kumandan olan bir şahsiyetle, o zamanın vatan toprakları addedilen sınırlarında çalıştı ve harbetti.

Trablus Garba giderken, gençliğinin en heyecanlı bir devri içinde, bir vatan parçasını kurtarmağa koşmuştu. Birinci dünya harbinde bir an önce harb meydanlarında vazife görmeye başlamak için, bulunduğu Ataşemiliterlikten kurtulmağa çalıştı.

M. Kemal için, vatan toprakları korunurken, hayat feda etmenin filî örnekleri gözleri önünde cereyan etmişti.

Nice vatan evlâtlarının harb meydanlarındaki ölüm iniltilerini O, kulaklariyle işitmişti. Devlet sınırlarını terketmenin acısını büyük hüzünle görmüştü.

Balkan harbi esnasında Trablus Garp'tan dönüşünde Mısır'a geldiği vakit, Makedonyanın düşman eline düştüğü haberini almıştı. Bu haberden en büyük acıyı hissettiğini daima söylerdi. Doğduğu, büyüdüğü ve inkılâb fikirlerinin beslendiği şehir (Selânik) için, hayatının sonuna kadar hasret çekmiştir.

En canlı hâtıraları, çocukluğunun mâsum olayları, gençliğinin en ateşli anları o muhitte geçmişti. Atatürk, hisleriyle hatıralariyle daima bu şehrin bir çocuğu idi; en çok anlatmasını sevdiği hâtıraları hep o muhit içinde geçenlere ait olurdu. Hattâ ölümüne takkaddüm eden günlerde, heyecanlı bir rüya gördüğünü anlatırken, Selânik'te bir komitecilik vakasının cereyanı esnasında, Salih Bozok ile beraber bulduklarını söylemişti. Bu olayları sizlere anlatmaktaki maksadım şudur:

M. Kemal, birçok Türk ailelerinin yerleşmiş olduğu Osmanlı İmparatorluğunun bu bölgesine, derin hisleri ve gençliğinin canlı hatıralariyle bağlı bulunmasına işarettir.

Buşkumandan Mareşal Gazi Mustafa Kemal, İzmir'e muzaffer ordusu ile girdiği vakit, önünde kaçan düşman ordusunu kovalamak, Makedonya'ya el uzatmak istiyebilirdi. Nitekim o sırada, böyle bir hareketin yapılması için bazı sözler de geçmemiş değildi.

Fakat Mareşal Mustafa Kemal, yekpâre ve kuvvetli olabilecek bir Türk vatanının sınırlarını aşmamak azmi ile bu işe başlamıştı.

Zafer neşesi, başkumandanı istilâ hırsı ve hisleriyle hareket ettirmemişti.

O "Millî hudut dahilinde vatan bir küldür," cümlesini (23 Temmuz 1919) Erzurum kongresinde tesbit etmiş bulunuyordu. Misakı Millî ile tayin edilmiş olan bu Türk vatanını, düşman istilâsından kurtarmak gâyesiyle vatan evlâtlarının kanı dökülmüştü.

Vatan parçalanmaz: İşte Atatürk'te vatan fikri böyle şekillenmiş ve bugünkü vatanımızın her bir sınırında harbetmiş bir insanın görgüsü ve kuvvetiyle, Türk için bir vatan bütünlüğü tesbit etmişti. Devlet reisi olarak Atatürk, bu vatani "hiçbir kayıt ve şart altında ayrılık kabul etmez bir kül," olarak Türk milletine emanet etti.

O, Pantürkçü olmadı: Atatürk, kendi zamanında yaşayan ve millet-

leri için imparatorluklar peşinde koşan, devlet ve hükümet reislerinin ideallerini aslâ benimsemedi. Hayaller kurmadı ve böyle hayal olabilecek fikirleri hiçbir zaman bizlere telkin etmedi.

Sınırlarını, en son Türk nesillerinin kanlarıyla yoğurup çizdiği bir Türk vatanında, o vatan mefhumunu mânalandırdı.

O, bir ölüm haberi karşısında, yurt toprağına şu hitapları bana yazdırmıştı: (1930).

"Yurt toprağı, sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz. Fakat sen Türk Milletini ebedî hayatta yaşatmak için feyizli kalacaksın. Türk toprağı sen, seni seven Türk milletinin mezarı değilsin. Türk milleti için yaratıcılığını göster,,.

Atatürk bu hitaplarıyla yurd toprağına, kudsî hürriyetini verirken onun yaratıcılık ve hayatîyet mefhumları üzerinde duruyor.

İşte Türk gençliği, Atatürk'ün sınırlandırdığı bu vatan toprakları mukaddestir, onun üzerinde dost elleri sıkılır, fakat düşman ayaklarını bastırmamağa âzimli olduğumuzu, bütün dünya bilir.

2 — Millet sevgisi : Vatani kurtararak vatan mefhumunu böylece prensipleştiren Atatürk, onun üzerinde yaşayan milletin sevgisiyle, iş başarma yolunu tutmuştur. O, bu sevgiyi şu sözleriyle izah ediyor :

"Millet sevgisi kadar büyük sevgi yoktur. İstiklâl harbinde benim de millete ettiğim birtakım hizmetler olmuştur, zannederim. Fakat bunlardan hiçbirini kendime mal etmedim. Yapılanın hepsi milletin eseri. dedim. Aranacak olursa doğrusu da budur. Mazide sayısız medeniyet kurmuş bir ırkın ve milletin çocukları olduğumuzu isbat etmek için, yapmamız lâzımgelen şeylerin hepsini yaptığımızı ileri süremeyiz. Bugüne ve yarına bırakılmış daha birçok büyük işlerimiz vardır. İlmî araştırmalar da bunlar arasındadır. Benim arkadaşlarıma tavsiyem budur: Şahsımız için değil, fakat mensup olduğumuz millet için elbirliği ile çalışalım. Çalışmaların en büyüğü budur,,.

Atatürk'ün bu sözlerinde, hepimiz için bütün bir program mevcuttur. Millet sevgisi kaynağından ilhamını alan her ferd, o büyük varlık için birçok hizmetler yapmak kudretini kendinde bulur. Şahsî menfaatlerin üstünde, elbirliği ile çalışarak vücade getirilen işler, milletin bütünü için faydalı neticeler verir. Türk gençliği! Atatürk'ün bu sözlerindeki kuvveti benimsiyerek, kendimize rehber yaparsak, milletimiz için değer sayılacak işlerin yapıcıları oluruz.

Atatürk'ün, meşhur Kurtdereli Mehmet Pehlivan'a yazdığı mektuptan şu cümleleri elbette hatırlarsınız :

"Seni cihanda büyük ün almış bir Türk pehlivan tanıdım. Parlak muvaffakiyetlerinin sırrını şu sözlerle izah ettiğini de öğrendim ; — *Ben her gürüşte arkamda Türk milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşünürüm.* Bu dediğini en az yaptıkların kadar beğendim,, diye yazan

Atatürk diyor ki : "onun için senin bu değerli sözünü Türk sporcularına bir meslek düsturu olarak kaydediyorum.,"

Biz bu düsturu Atatürk'ün bütün hareketlerinde kendisine de rehber olduğunu görmedik mi?

Atatürk bu mektubu yazdığı zaman ne kadar mütehassis olduğunu bugün gibi hatırlarım. Spor sahasında bir güreş seyrediyorduk ; ihtiyar dinç Kurtdereli Mehmet Pehlivan, hakem mevkiinde idi. O, Türk kuvvetinin mümessili, vakur ve hâkim duruşu ile, genç pehlivanları dikkatli gözlerle takip ediyordu. Atatürk'ün gözünden kaçmıyan bu âsil Türk üzerinde, bilhassa bilgi edinmek istedi. Onun hakkında söylenen sözlerden gözleri yaşardı. Güreşi takip ederken bütün fikri, bu sözleri tahlil etmekle meşgul olduğunu bana fısıldadığı kelimelerden anlıyordum. Çankaya'ya döner dönmez bu mektubu yazdırdı ve bir hediye ile Kurddereli'ye gönderdi. (1931)

Atatürk fikirleri ve prensipleri tatbik mevkiinde gördüğü zaman huzura kavuşurdu.

O, millet sevgisinden ilhamını aldığı için, büyük işler başarabilmişti. Şahsiyetini, bu varlığın büyüklüğünde bulmuştu. O aynen şöyle diyor :

"Bizim yolumuzu çizen, içinde yaşadığımız yurt, bağrından çıktığı-mız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin bin bir facia ve iztirap kaydeden yapraklarından çıkardığımız neticelerdir.,"

Atatürk'ün bu kısa cümlesinde neler ifade edilmek istenmemiştir ?

Türk : İçinde yaşadığımız yurdu bilfiil kurtaran Atatürk, bağrından çıktığı Türk milletini üç hali ile daima gözünün önünden ayırmadı :

- 1 — Geçmişte Türk varlığı,
- 2 — Yaşayan Türk milleti,
- 3 — Gelecekte Türk.

Ben şahsen, bunlardan geçmişte Türk varlığını araştırdığı zamanların yakın şahidi ve beraber çalışanı oldum. Çünkü, tarihte Türk medeniyetini bilmek, yaşayan Türk milleti için bir temel üzerinde bina kurmak demektir. Atatürk işte bu temelin derinliklerine nüfuz etmek istemiştir. Çünkü kendisinde bir soru düğümü olan, "600,, yıllık tarih ve 400 çadır halkından çıkan bir devlet, büyük Türk varlığı için kâfi bir temel sayılmazdı. Bu maksatla birçok yeni çıkan kitapları getirip tetkikten geçirdiği vakit, bilhassa eski çağlar için, yeni tarih ufuklarının açılmış olduğunu bizzat görmüştü. Tarihî devirlerde çeşitli coğrafi bölgelerde bir varlık göstermiş olan Türk kavimlerinin, daha eski devirlere giden kökleri olmaması imkânsızdır. Ancak bugün millet mefhumu altında teşekkül etmiş bir Türk varlığının, kavim olarak yaşadığı devirler elbette ki olmuştu. İşte Atatürk, bu devirlerdeki Türk kavminin, tarihî çağlarda olduğu gibi, anayurttan akınlarla yayılma izlerini, vesikalarına dayanarak meydana çıkarmak istedi. Bu çeşit vesikalar tetkik edenlerce malûmdur ki, bugünkü

en son çıkan eserlerde dahi ele alınarak izah edilmektedir. Bunları yakından tetkik etme fırsatını elde edemiyen bazı vatandaşlarımız, bu gerçeği yanlış anlama yoluna sapsınmışlardır. Meselâ anayurttan olan bu akınları gözönünde bulundurarak "Dünyayı Türk yapıyorsunuz," diyorlar. Bu görüş, yakinen biliyorum ki, Atatürk'ün bize öğretmek istediği şey değildir.

Bunu size şöyle izah etmek isterim: Tarihî devirlerin Türk varlığını, nasıl ki bazen devlet kurmuş olarak, bazan kabile akını halinde başka devletlerin içine girmiş bir halde tesbit edebiliyorsak, ondan önceki devirlerde de böylece bulmak mümkündür.

Tarihî devrin akınlariyle dünya Türk olmadığına göre, ondan önceki devirlerde de Türk varlığının izlerini bulmak mümkündür. İşte Atatürk'ün kafasında düğümlenen soruların cevabı bu idi. Türkün, bu günden geriye giden tarih halkalarındaki boşluklarını tamamlamak ve mümkün olduğu kadar derin temellerinde bu mevcudiyeti bulmak

Türk medeniyeti: "Büyük devletler kuran ecdadımız büyük ve şumullü medeniyetlere de sahip olmuştur. Bunu aramak, tetkik etmek, türklüğe ve cihana bildirmek bizler için borçtur.," diyen Atatürk, bu Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesini onun için kurdu. Çünkü bilhassa tarihi, statik olmaktan kurtarmak istemiş, daima dinamik bir karakterle yeni nesillerin yurt ve millet tarihinin üzerinde çalışmasını istemiştir.

O demiştir ki: "Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.," Sizler, hepiniz bu haleti nefsinizde tecrübe edebilirsiniz. Cedlerimize ait medenî bir eser karşısında duyduğumuz millî heyecan üzerinde hiç düşüncelerinizi teksif ettiniz mi? Ben şahsen şunu belirtmek isterim: Dünyanın en güzel medenî eserleri karşısında duyduğum hayranlık yanında, milletime ait eserlerden büsbütün başka bir heyecan duymuşumdur. Birincilerini, güzel gören bir insanın zevkiyle seyredirim. Halbuki ikincisini, benimsiyerek ve onda milletimin müşterek vasıflarını bulan, millî bir gururun çerçevesinden heyecanlı hislerle beslenirim. Bu Fakülte binasının tamamlandığını Atatürk görmedi, fakat bilhassa onun plânları yapılırken Türk mimarî karelerinin canlandırılması fikrini, hararetle teşvik etmişti ve böyle olmasını bilhassa istemişti. İşte böylece tarihimizin dününde ve daha eski çağlarda, millî benliğimizi aramak, bulmak ve onu yaşatmakla, bu günü idrâk etmiş oluyoruz.

Tarihten ders: Yalnız bir de bu vesile ile şuna işaret etmek isterim ki, tarihte hatalı gördüğümüz şeylerden bir intibah dersi almalıyız.

Meselâ Atatürk, son Osmanlı devletinin inhitat sebeplerini bilmekle iyi dersler almıştır. Fakat yine Osmanlı devletinin yükseliş devri için, hayranlık ve muhabbet beslemiştir. O'nun için Fatih Sultan Mehmed sadece bir Türk büyüğü değil, aynı zamanda üstün değerli bir kumandan ve devlet adamı, cihan tarihinde de en büyük adamdır.

Osmanlı devletinin kurucuları Osman ve Orhan'da bulunduğu karakterler üzerinde Atatürk, bilhassa hassasiyetle dururdu.

Atatürk, tarihi bir hafıza bilgisi olmaktan çıkarmıştı, O'nda tahliller, tenkidler, nazariyeler ve hükümlerle yürütülen bir tarih görüşü vardı. Müccret ve kuru bir tarihin faydasına kani değildi. Bundan dolayı diyor ki :

“Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanı şaşırtacak bir mahiyet alır.”

İşte Atatürk, çok sevdiği ve bağrından çıktığı Türk milletinin tarihine böylece en büyük önemi verdi. Onun medenî vasıflarından, büyük askerî hareketlerinden gurur duydu. Fakat aynı zamanda da hatalı taraflarını bir ders olarak kabul etti. Atatürk, milletini halinde ve mazisinde hakikî çehresi ile tanımak ve tanıtmak istemiştir. Hiçbir zaman diğer kavim ve milletleri küçümsemek durumuna girmemiştir.

Rasizmi asla benimsemedi: Üstün ırk nazariyesi, O'nun bize telkin etmekten çekindiği en korkunç bir vasıftır. Türk milletinin ırkî vasıflarını bugünkü ilmî metodlarla tespit ettirirken, sadece hakikî durumun meydana çıkmasını istemiştir. Yoksa zamanındaki politika cereyanlarında güdülmüş olan “Rasizm,” fikri bizde aslâ yer almamıştır. O, her millete ciddî değer vermiş ve onları hürmete lâyık addetmiştir.

Ancak kendi mensup olduğu milletin de hakikî değeriyle tanınmasını hedef tutmuştur. Atatürk millî siyaseti devlet reisi olarak şöyle izah etmiştir :

“Hudud-ı milliyemiz dahilinde, her şeyden evvel kendi kuvvetlerimize müsteniden muhafaza-i mevcudiyet ederek, millet ve memleketin hakikî saadet ve umranına çalışmak, alelilâk tül-i emeller peşinde milleti işgal ve israf etmemek, medenî cihandan medenî ve insanî muameleye ve mukabil dostluğa intizar etmek.”

İşte, Türk gençliği! Atatürk'ün yazılarını okumuş, kendisini dinlemiş ve Onunla çalışmış olan bir ferd sıfatıyla, aldığım fikir ve intibaldan bir kısmı bunlardır. Ancak O'nun bazı karakter hasletlerini, bu acı yıldönümü vesilesiyle, Türk milletine örnekler olarak bildirmek isterim :

1 — Felâket karşısında soğukkanlılık: O felâketler ve müşküller karşısında en büyük soğukkanlılığı gösterir ve muhitinde bulunanlara emniyet ve cesaret aşıları.

Burada bir hâtıramı anlatmak isterim :

Malatya demiryolu inşasının bittiği sene idi, henüz resmen açılış yapılmamıştı. Atatürk, güney vilâyetlerimizde seyahatte iken, Mersin'den Malatya'ya gitmek istedi ve trenle hareket ettik. Akşam üzeri bir rampayı çıkmakta iken, Atatürk ve ben, salon vagonunda birer kitap okumakla meşgul idik. Birdenbire tren geri geri gitmeğe başladı ve tam bu sırada ön vagonunda bulunanlardan üç kişi, telâşla içeri girdiler ve

Atatürk'e derhal yere atlamasının lüzumundan bahsettiler. Atatürk hiç yerinden kımıldamadan telâş eseri göstermeden, niçin ? diye sordu. Derhal, bu gerilemenin sebebinin öğrenilmesini ve lüzumlu tedbirlerin alınmasını emrettiler. Bu sırada tren daha hızla geriye gitmekte idi. Fakat mes'ul müfettiş geriye dönüp gittikten biraz sonra, tren yavaşladı ve bu hâdisenin sebebi şu suretle anlaşıldı : İki lokomotifin çektiği trenin kondüktörleri, bu yola ilk defa gittikleri için önlerindeki tünele yaklaşmakta iken, bir ihtiyatsızlık olarak kömür atmışlar. Birdenbire lokomotiflerden çıkan gazlı dumanlar, tünel içinde kesif bir hal almış ve idare edenleri bayıltmış. İşte tren bu esnada geriye giderken tünelden çıkan ilk lokomotifin kondüktörü açık havaya çıkınca ayılmış ve vaziyete hâkim olmaya çalışmıştır. Bu esnada el frenleriyle de tedbir alınırken, tren mühim bir felâketten kurtulmuştur.

Şimdi bu olayı tahlil edecek olursak, eğer Atatürk telâş gösterip derhal atlasa idi, bir yerinin kırılma ihtimali olabilirdi. Sonra trende bulunanların hepsi o hareketi yapmıyacaklar mıydı acaba ? Atatürk'ün burada şahsiyetinin ve şef hasletinin meziyeti şudur : telâş göstermeden soğukkanlılıkla durumu mütalea etmek ve zihni bir muhakeme neticesinde kararını vermek. Atatürk'e belki birtakım tesadüfler de yardım etmiştir. Fakat O, bunları bazan kendi iradesine râm etmiş, bazan da talihi on'a yardım etmiştir.

2 — *Okuma ve çalışma kudreti* : Onda yorulmadan okuma ve çalışma kudreti vardı. Meselâ teşkilâtı esasıyeyi "Anayasa,, tesbit ettirebilmek için, bütün eline geçen hukuk kitaplarını okuduktan sonra, en tanınmış hukukcularla, onların bilgileriyle mücehhez olarak münakaşayı kabul etmiş ve kendi kafasında formüle ettiği esasları bu suretle kabul ettirmiştir.

3 — *Bir insanla onun hakkında bilgi edinmiş olarak konuşma* : Bir ecnebi devlet, veya fikir adamı ile konuşmadan önce onun memleketi, kendi yaptığı işler veya yazdığı eserler hakkında bilgi toplamak ve o şahısla böylece karşılaşmak âdeti idi.

4 — *Yaptıklarıyla övünmekten ziyade yapacaklarını düşünme* : Bir anket münasebetiyle Atatürk'ün yaptığı işlerden bir arkadaşı bahis açmıştı ve kendisine sordu :

— Sizin en büyük eseriniz hangisidir ?.

Onun kısa cevabı şu olmuştu :

"Benim yaptığım işler, biri diğerine bağlı ve lüzumlu olan şeylerdir. Fakat, bana yaptıklarımdan değil, yapacaklarımdan bahsedin.

4 — *Muvaffak olmak* : Atatürk muvaffak olmayı prensip edinmişti. Fakat daima muvaffakiyetlerin kaynaklarını iki esasta bulurdu :

1. Bilgi, ilim 2. Vatan ve millet sevgisi.

O, manevî kuvvetin bu esaslardan beslendiğine kani idi, bilgili ve

muhakeme kudreti salim olan insanlara kıymet verirdi. Zekânın sadece bir insanı arızî ve geçici muvaffakiyetlere sürükleyebildiği, halbuki akıl ve bilginin kudretiyle elde edilen muvaffakiyetlerin devamlı olacağını biliyordu.

İstiklâl harbi başlarında cereyan etmiş ufak bir olayı sizlere hatırlatmak isterim: Çerkes Edhem kuvvetlerinin ilk devirlerdeki rolünü bilirsiniz. Fakat, sonraları meclis ve hükümet otoritesine karşı isyankâr bir durum takınarak şahsî hırsına kapılan bu kuvvetin kumandanı sıfatıyla Çerkes Edhem ve maiyeti, bir gün Ankara'nın istasyon civarında mücehhez ve hepsi de atlarına binmiş olarak toplu bulunuyorlar.

Atatürk ve İnönü oraya geliyorlar. Mustafa Kemal, bilgisine ve vatanperverliğine en çok güvendiği silâh arkadaşı İnönü'ne diyor ki:

Bu kuvvetleri teftiş edelim.

İkisi yanyana, yaya olarak bu atlıların önünden geçiyorlar, ve teftişi bitiriyorlar. Fakat ikisine de bu millî kuvvetlerin isyankâr ruh haletleri tesir etmiştir, İsmet İnönü, Mustafa Kemal'e soruyor:

Hangimiz kuvvetli?

O, cevabında — Biz diyor.

Bu olay tarihi neticelerle tahlil edilirse görülür ki, o zaman maddî kuvvete dayanan Çerkes Edhem ve maiyeti, iki esastan mahrumdur: bilgi, vatan ve millet sevgisi.

Fakat o gün, yaya iki kumandanın istikbali ise hepimizce malûm. Çünkü Onlar her ikisi de mesleklerinin esaslı bilgilerine sahiptirler. Vatan muhabbetleri ve millî hisleri kuvvetlidir. Böylece, bilgi ve millet aşkı manevî kuvvetin en büyük desteği olarak, İstiklâl savaşımızı muvaffak kılan âmillerdendir.

Şimdi Atatürk'ün "muvaffak olmak," formülünü sizlere söylemek isterim. O, derdi ki:

"Bir insan, hayatında büyük bir muvaffakiyet gösterebilir, fakat yalnız onunla övünerek kalmak isterse, o muvaffakiyet de unutulmaya mahkûm olur. Onun için çalışmak ve daima muvaffakiyet aramak herkes için esas olmalıdır.,,

Türk gençleri!

Sizlerin, her sâhada muvaffak bir Türk vatandaşı olmanızı diliyerek, istikbalin yapıcı Türk gençliğini ve içinizden çıkacak Türk büyüklerini şimdiden selâmlarım.